

Delavski položaj izredno slab to spomlad

Tako poročajo delavski department Združenih držav.

Chicago, Ill. — Ko je napočil mesec april, so delavci v splošnem pričakovali, da se delavski položaj obrne na bolje.

Poročilo delavskega departmenta Združenih držav, ki je bilo izdano za mesec april, ne potrjuje tega pričakovanja. Najnižje število delavcev je bilo zaposlenih v mesecu januarju. Nato se je položaj nekoliko izboljšal. Število zaposlenih se je v dveh mesecih povečalo za dva odstotka. V tem mesecu se je pa število zaposlenih delavcev znižalo za pet desetink odstotka. Število zaposlenih delavcev je bilo v mesecu aprilu za pet odstotkov in štiri desetinke odstotka nižje kot v mesecu aprilu leta 1927. Tudi medse je delavcem izplačalo manj za šest odstotkov in devet desetink odstotka, kot pred enim letom. To pomeni, da so delavci prejeli v mesecu aprilu manj denarja, da kupijo produkte, ki so jih proizvedli delavci.

Poročilo za mesec april pokaže, da se je v 70 odstotkih ameriških tovarnih delalo manj kot s polnim časom, v 23 odstotkih tovarnih se je pa delalo le deloma.

Število zaposlenih delavcev v tovarnih je zdaj malo nižje, ko je bilo v letih depresije 1921-22. Pa tudi medse v splošnem se je izplačalo veliko manj kot v mesecu aprilu leta 1923. In sicer za 11 odstotkov in tri desetinke odstotka manj, kot v mesecu aprilu leta 1923 in za 31 odstotkov in dve desetinki odstotka manj kot leta 1920. In to se je zgodilo, dasiravno se je medza povečala individualnim delavcem. To pokaže, kako veliko je število delavcev, ki zamažajo delo od tovarne do tovarne. V celoti se izplača tovarniškim delavcem \$25,000,000 manj na teden v mesecu aprilu leta 1923. Ako se pa v celoti izplačana delavska tedenska mezda primerja z mezdo, ki je bila izplačana v mesecu aprilu leta 1920, se prepričamo, da se na teden izplača devetdeset milijonov dolarjev manj v mezdi.

Naslednja tablica nam daje pregled o številu zaposlenih delavcev in izplačani mezdi zadnjih 12 let v mesecu aprilu:

Leto	Število delavcev	Tedenska mezda
1917	10,090,000	\$158,000,000
1918	10,090,000	\$203,000,000
1919	9,100,000	\$215,000,000
1920	10,290,000	\$298,000,000
1921	7,290,000	\$189,000,000
1922	7,238,000	\$166,000,000
1923	8,868,000	\$231,000,000
1924	8,300,000	\$221,000,000
1925	8,090,000	\$215,000,000
1926	8,150,000	\$222,000,000
1927	7,955,000	\$221,000,000
1928	7,613,000	\$205,000,000

Število zaposlenih delavcev je padlo v mesecu aprilu v vseh krajih Združenih držav, razen v vzhodnih severno centralnih državah, kjer se je pomnožilo število nastavljenih delavcev v avtoindustriji. V Novi Angliji in srednjih atlantičnih državah se je število zaposlenih delavcev skrcilo za osem odstotkov, v južno atlantičnih za štiri desetinke odstotka. V centralnih in zahodnih južnih državah za več kot sedem odstotkov. Število delavcev se je znižalo v jeklarski, železarski, lesni, usnjarski in drugih industrijah.

Polica podedoval \$200,000.

Chicago. — Frank Sikowski, policaj v Brookfieldu, je prejel obvestilo, da je podedoval \$200,000 po svojem stricu, ki je pred par tedni umrl v Mercerju, Wis. Na prihodnji seji mestnega odbora namerava Sikowski podati svojo resignacijo.

Ali so socialisti krivi pešanja vero?

Duhoven izgnal mater z detetom v naročju iz cerkve.

Hibbing, Minn. (Izvirno.) — Bilo je v mesecu maju, ko se je čitala maša zadušnica v katoliški cerkvi. Med verniki, ki so prišli v cerkev, je sedela tudi mati, ki je imela v naročju dete, staro od dveh do dveh in pol let. Ko so verniki zatopljeni v molitve sedeli in klečali, je pa dete zajokalo v materinem naročju, kot je zajokal duhoven, ko je bil star dve leti. Dovolj je bilo za duhovna, ki je bral mašo. Takrat se je duhoven obrnil proti vernikom in povedal odločno, da mora mati z detetom v naročju ven iz cerkve.

Minila je maša, verniki so odhajali iz cerkve. Med njimi tudi mož, star okoli 40 let. Stopajoč iz cerkve, je govoril: Šestnajst let že nisem bil v cerkvi. Šel sem vanjo, da izpolnim svojo bratsko dolžnost do družbene sestre. Toda kaj takega se nisem doživel. Ko sem bil star okoli osem let, so me učili, da je Krist dejal: "Pušči male k meni, kajti njih je nebeško kraljestvo." Ampak to, kar se je zdaj zgodilo, mi ostane vedno v spominu. Zdaj razumem, zakaj vera peša."

Transpacifični polet

Letalci imajo težave za vzlet. — Lindbergh pravi, da ta polet pokaže vse.

Suva, otočje Fizi, 6. jun. — Štirje ameriško - avstralski letalci, ki potujejo tukaj na svojem poletu iz Amerike v Avstralijo čez Pacifik, bi se bili že danes zjutraj dvignili v zrak, a ne morejo najti primerne prostora za vzlet. Tukaj ni nobene letališča in otok je zelo hribovit. Morda bo treba iti daleč v notranost, da poiščejo toliko gladke ravnine, po kateri se lahko zaletijo v zrak. Vse drugo je v redu. Otočani so jim priredili pravi praznik in njihovega primitivnega slavlja ni konca ne kraja.

(Otočje Fizi ima 250 otokov, ki spadajo Veliki Britaniji, a samo 80 otokov je obljubljenih s Polinezi, ki so bili še pred nekaj desetletji kanibali. Otoki so večinoma gola peščenina in skale zgrajene iz korajli.)

St. Louis, Mo. — Charles A. Lindbergh je dejal v torek, da je polet "Southern Crossa" najboljši in najuspešnejši, kar jih je bilo do danes čez morja.

ZA ZNIZANJE BREZPOSELNOSTI.

V Iowi se priporoča gradnje cest.

Des Moines, Iowa. — Tukaj so izšli kampanjski letaki, v katerih se priporoča, da država izda obveznico za sto milijonov dolarjev za gradnjo dobrih cest, da bo zaposlenih okoli 50,000 delavcev.

Apel zaključuje: "Pomagajte rešiti vprašanje brezposelnosti v državi Iowi."

ZVEZNE KAZNILNICE PRE-NAPOLNJE.

Število krilcev Volsteadovega zakona se več.

Washington, D. C. — Radi velikega števila jetnikov, ki so bili poslani v zvezne zapore v Leavenworth in v Atlanta, so zvezne avtoritete odredile, da se vsi moški kaznjenci, stari od 17 do 30 let, premeste v zvezne zapore v Chillicothe, O. Večina teh jetnikov je bilo obsojenih od enega leta do deset radi kršitve prohibicijske postave.

NOTRANJJI BOJ MED REPUBLIKANCI

Največje kontrolo v stranki še vedno izvaja Wall Street.

Chicago, Ill. — "Kaj bo? Kaj bo?" vprašujejo profesionalni političarji, ki ne pripadajo k notranjemu krošku republikanske stranke. Kdo bo naš predsedniški kandidat, ako se Coolidge ne da prisiliti sprejeti kandidature.

To so skrbi, ki odganjajo ponoči spanec od njih trudnih oči in pozročajo, da jim lasje še hitreje postajajo sivi! Ta vprašanja le pokazujejo, da so razne frakcije v stranki bijejo med sabo, katera bo vrnila svojega ljubljena za predsedniškega kandidata na konvenciji republikanske stranke v Kansas Cityju.

Kadar je veliko frakcij je res umetnost izbrati kandidata, ki bo všeč vsem frakcijam. Wall Street si pa zaradi tega ni nikdar bell svoje glave. Bankirji in finančniki imajo že izbranega svojega kandidata. In kadar bo prišel ugodni trenutek, bodo rekli: "Ta bo in nihče drugi." Njih volja bo obveljala, kakor je do zdaj še na vseh konvencijah, odkar so zgradili oltar za veliko denarno mošnjo, da ji kade. In kadar bo kandidat izbran, bo sicer malo ravna in kavsa med raznimi frakcijami, ampak ubogati bodo morale vse, ako jim bo kandidat po volji ali ne. Tako je bilo v preteklosti in zakaj bi bilo v bodočnosti drugače?

Vzhodna frakcija republikanske stranke seveda soglašajo z Wall Streetom. Tej frakciji je zopern vsak kandidat, ki bi kaj storil za farmerje ali delavce. Ta frakcija samo želi, da se farmerjem pomaga, ampak njena zahteva ne sega prek želje. Kapitalistična človeška družba s svojim kapitalističnim gospodarskim sistemom je pač taka, da škodi bankirskim, finančnim in industrijskim mogotcem, ako se nekaj stori, kar pomaga farmerjem in delavcem. Ako sta ovca in volk skupaj v vrtu, ne moreta biti oba sita. Tako je tudi z raznimi sloji v kapitalistični družbi.

Velike denarne in industrijske interese v republikanski stranki zastopajo Mellon iz Pennsylvanije, Hillis iz New Yorka in Butler iz Massachusettsa. Ta trojica pričakuje, da bo konvenciji diktirala, kdo bo kandidat republikanske stranke. Vsa njih gospodarska modrost je visoka uvoznina, ali tarifar. Ta trojica je zadnja leta tudi izvajala svoj vpliv na kongres. Predsednik Coolidge je stal pod njenim vplivom in verjel, da so besede njih gospodarskega evangelija nezmotljive in prinašajočee prosperiteto ameriškemu ljudstvu.

Butler, milijonar in tekstilni tovarnar, obenem pa tudi predsednik Narodnega odbora republikanske stranke, se je pred kratkem pritožil, da je tarif na tekstile prenežen in da ga je treba povzpeti. Tudi predsednik je pokazal, da je tarif vselej povzpeti, kadar je imel priliko ga govoriti.

Mellon je največja sila v vzhodnem finančnem in industrijskem svetu. Pod njegovim režimom je velebiznis postal vedno bolj predrzen in zahteval vedno več privilegijev. Zato ni od te skupine pričakovati, da bo podpirala kandidata, ki le malo diši, da je pri volji ozirati se na ljudske zahteve.

Samomor radi brezposelnosti.

Chicago. — Oscar Lindblad, 338 W. Goethe st., se je v torek zastrupil in je umrl v okrajni bolnici. Vzrok samomora je bila brezposelnost.

Južnokitajske armade napolnjujejo Peking

Mesto je v nacionalističnih zastavah. Poročilo, da je bivši diktator Čangtaolin umrl, še ni potrjeno.

Peking, 6. jun. — Kuomintangke čete prihajajo v Peking od treh strani. General Ten Hsuehling s samostojnimi četami je bil prvi, ki je prišel v starodavno glavno mesto. Peking, ki je bil tri dni gol vsakih barv, je zdaj razvil nacionalistične zastave zlatega sonca na modrem polju. Okupacija se vrača mirno. Tujezemske posadke stražijo položaja. Zbor inozemskih diplomatov je včeraj naslovil apel na tri glavne nacionalistične poveljnike, naj prizaneajo mandžurkim četam, ki so ostale v okolici mesta, ker ne morejo nikamor radi natečenosti na vseh progah in cestah. Prejani režim je vzel seboj vse vlake in pustil okrog 20,000 mož svoji usodi.

Tokio, 6. jun. — Iz Mukdena prihajajo nepotrjena poročila, da je bivši diktator Čangtaolin umrl za rano na glavi, katero je dobil zadnje nedeljo zjutraj, ko je bil razstreljen s dinamitom njegov vlak, v katerem je bežal iz Pekinga. Japonaki krogi so mnenja, da je Čangtaolin dolga, čeprav ostane pri življenju. Njegov sin, ki je prevzel poveljstvo razbite vojske, ni najmanj priljubljen pri Mandžurcih.

Poročila o Nobilih kileh se ponavljajo

Moskva, 6. jun. — Zadnje dni je prišlo iz severne Rusije in Sibirije toliko poročil o radio signalih, ki jih daje izgubljeni italijanski zrakoplov "Italia", da se je sovjetska rekevalna komisija odločila poslati ekspedicijo na Novo zemljo in Francjožefovo zemljo. Komisija upa, da ekspedicija morda najde kakšno sled "Italije" na omenjenih ledenih otokih. Najnovejša poročila se prišla iz Tobolska v Sibiriji glase, da je Nobile kilca na pomoč. Prejani vest iz Murmanska naznanja, da je omdotna brezlična postaja ujela signal, ki se glasi, da "Italia" leži na tleh na Francjožefovi zemlji in čaka na pomoč.

BOJ PROTI KOMPANJI ZA IZDELOVANJE MAVCA SE VEDNO TRAJA.

U. S. Gipsom kompanija je še vedno na nepriljubljeni listi A. D. F.

Ft. Dodge, Ia. — U. S. Gipsom kompanija, ki izdeluje mavce, strešnice, plošče iz mavca in ki zahteva od vsakega delavca, ki dela zanjo, da podpisuje pogodbo politega kučka, je še vedno na nepriljubljeni listi A. D. F. Pogodba politega kučka daje kompaniji pravico, da lahko določi mezdo in delavne ure tako, kot to zahtevajo njeni posl.

Siromak podedoval štiri milijone dolarjev.

Chicago. — Kakor v fantastičnem romanu najde preganjanj junak srečo na koncu tako je Vasilios Malevitis, 1506 E. 56th St., bivši ameriški vojak grške narodnosti, postal iz borgega delavca štirikratni milijonar. Te dni je prejel legalno obvestilo iz Aleksandrije v Egiptu, da je zapustil 38 milijonov dolarjev in njegov delež zapuščine znaša štiri milijone. Malevitis odpotuje v Egipt po dedščino.

Zensko truplo identificirano.

Chicago. — Zensko truplo, ki je bilo v pondeljek najdeno v čikaški reki blizu Fullerton ulice, je bilo identificirano kot Mary Turek, 2457 Clybourn av. Identificiral ga je njen sin Peter.

MUSSOLINI SE ZAVIL V ANGELSKO HALJO

Izjavil je, da Italija ljubi vse narode — tudi jugoslovanske barbare — najbolj pa Ameriko! "Očetovali" nasvet Slovincem in Hrvatoma.

Rim, 6. jun. — Benito Mussolini se je včeraj v senatu ogrenil z belo haljo, nataknil nad glavo rmen obroč sija in zaigral na tiro lepo pesem miru in ljubezni. V svojem govoru v zbornici o odnosih Italije z zunanjimi svetom je dejal v jedru, da Italija želi mir z vsem svetom, da ne išče vojne s nikomur in ljubi vse narode, najbolj pa Ameriko, Anglijo in Ograke.

Javnost je pričakovala, da to Mussolini povadignil grmeči glas proti Jugoslaviji vlad sadnjih sovražnih demonstracij, toda diktator je molčal o sosedu do konca in šele tedaj je akoro očetovsko nanfignil Jugoslovance, naj se lepo spametujejo in bodo prijatelji z Italijo. Njegove besede so veljale samo "nekotrim elementom" v Jugoslaviji, ki bi se "moralni zavedati, da doželi, ki sta tesno skupaj, ne moreta napredovati, če ni prijateljstva med njima." Rekel je, da Italija ne more čakati vso večnost na Jugoslovane, da poravnajo svoje notranje spore glede zunanjih pogodb. S tem je mislil sedanji konflikt radi nettunškega pakta. Toda pogodba sama na sebi ni dosti vredna, če ni prijateljske atmosfere, ki ovija obe ljudstvi, je nadaljeval. Mussolini je amehil prerokovanje nekakega bivšega jugoslovanskega premijerja, da kmalu izbruhne vojna med Italijo in Jugoslavijo, ki se konča s podpisom miru v Benetkah.

"Zaključim z besedo Hrvatoma in Slovincem: Bodite modri in ne delajte zadržav! Ne poslušajte pranih pravil, ki jih krojijo antifašisti, ki stavijo na vas svojo zadnjo desperatno karto. Zavedajte se dejstva. Italija vas ne sovraži in ne nasprotuje vašemu mirnemu napredku. Potrudite se spoznati nas in pomislite, da a Italijo kot silo se izplača prijateljstvo, ne pa mrinja."

Mussolini je zaključil, da je ponosen na svoje večletno delo in da bo nadaljeval vojaško vzgojo mladine z namenom, da bo Italija bojevit narod!

Tirolec in Avstrijo je popolnoma prezl. O Nemčiji je rekel, da odnosi z njo bi bili lahko bolji, ali to je odvisno od Nemčije. Vogelni kamen zunanje politike je tesno prijateljstvo z Anglijo. Najboljši prijatelj Italije v Evropi je Anglija. S Francijo se kmalu sklene pakt prijateljstva. O mali ententi je govoril zaničljivo. Rekel je, da je mala ententa negativna in brez identičnosti ter interesov. Italija ima dobre pogodbe a Česlovačkijo in Rumunijo kljub mali ententi.

Nato je jokal o težki usodi Ogrske, ki je danes zelo dober zaveznik Italije. On upa, da bo trianonska pogodba čim prej revidirana in Ograka dobi s tem nazaj svoje pravice. Sploh niso pogodbe narejene za vso večnost in dobro bi bilo, da se vsa vsajska pogodba modificira, tako da wilsonizirane države dobe, kar jim gre. (Samo pogodba glede Tirolcev in Primorja mora biti večna!)

Mussolini je začel z Ameriko rekoč, da je Italija z njo v najboljših prijateljskih stikih. Govorice, da hoče Italija kontrolirati italijanske emigrante v Ameriki, so neosnovane. Nato je govoril o ameriškem bogastvu, napredku industriji in znanosti, o silnem ekonomskem vplivu na Evropo ter trgovskem prodiranju po vseh kontinentih. Zdi se mu, da Amerika gospodarsko o-

Voliva "dokazal," da je zemlja ravna

Dokončal je potovanje "po robu" sveta. Dokaz so mu morske mape, ki so ravne in pa morje, ki stoji na mestu!

New York. — Wilbur Gleen Voliva, glavar apostolske cerkve v Zion Cityju, Ill., je dokončal svoje potovanje "po robu" sveta, na katerega se je podal, da dokaze, da zemlja ni okrogla. Res se je vrnil trdno prepričan, da je svet pogačica — in prinesel je dokaze.

Voliva je prepotoval 19,000 milj po Evropi, Aziji in Afriki. Prvi dokaz o "ploščatosti" zemlje je videl na morju. Kapitani parnikov imajo ravne mape, ne kroge! To je "dokaz" številka ena. Drugi "dokaz" je morje samo. Ako bi bila zemlja okrogla, kako bi moglo morje ostati na zemlji ob straneh in na južni polobli? Nemogoče! Italio bi se s svetla Sueski prekop bi bil v sredi višji kot na koncih in voda bi spet otekla!

Skratka: Voliva je dognal, da je zemlja okrogla plošča kakor kroknik. Rob plošče je kroinkrog navdignjen in ta robna valina drži morja, da se ne izlijejo. Sevrni tečaj je sredi plošče, južni tečaj pa na spodnji strani plošče, katera je prazna in vedno temna. Če je avijatik Byrd res tak bedak, da pojde z letalom na južni tečaj, naj naredi testament, kajti nazaj ga ne bo nikdar več!

Tako je govoril prerak Voliva in kdor ne verjama, bo pogubljen na vse večne čase, amen.

PRIVATNA NAPRAVA BO PREISKALA KUBANSKO REVOLUCIJO.

Brookingsov inštitut prevzame to nalogo.

Washington, D. C. — Brookingsov inštitut, privatna naprava za gospodarske in vladne preiskave v Washingtonu, naznanja, da uvede na Portoriku popolno gospodarsko in industrijsko preiskavo. Ravno ta naprava je pred kratkem izvedla preiskavo o razmerah v Indijanskem teritoriju in odkrila miserne razmere, ki so tam. Toda poročilo ni povedalo, da so za te žalostne razmere odgovorni uradniki Indijanskega biroja.

Skorzi sadnjih šestnajst let se organizirani delavci na Portoriku poganjajo skosi svojega zastopnika, S. Antiaza Igleziasa, predsednika Svobodne federacije portoriških delavcev, in kongresa, da se preiščejo miserne razmere na otoku in s preiskavo dožene, da na otoku primanjkuje šole in sanitarne naprave, pa do zdaj se še nič zgodilo.

Zastoj je bilo njih moledovanje.

SUHACEM PRIMANJKUJE DENARJA.

Prispevki so se zmanjšali, odkar je Wheeler umrl.

Washington, D. C. — Jasen dokaz, da Protisalunska liga ne more več nabirati denarnih skladov za svoje namene v isti meri, kot jih je, ko je organizacijo vodil pokojni Wayne Wheeler, je podal senatnemu odboru za preiskavo prispevkov v kampanjske sklade Edward B. Dunford, pravni svetovalec Proti salunske lige.

Dunford je pred senatnim odborom izjavil, da je na apel, ki ga je izdala liga, da zbere fond \$25,000 za predkonvencni boj proti "mokrim" predsedniškim kandidatom, prinesel le \$2,922. Od te vsote je liga potrošila dva tisoč dolarjev v namene, za katere je bil zbran.

svaja ves svet. On študira ta fenomen ali ne more ga objeti, ker je preveč kompleksiran in vrši se pred našimi očmi. Kaj pri- de iz tega, pokaže bodočnost.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena glasila po dogovoru. Reklama se na vrata.

Narodna: Zlatna drava (vse Chicago) \$6.00 na leto, \$2.00 na pol leta; Chicago in Goro \$7.50 na leto, \$2.75 na pol leta, in na inenostvo \$0.50.

Naslov za vse, kar ima stik s Nacem:

"PROSVETA"

2537-58 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year; Chicago \$7.50, and foreign countries \$9.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oklepaju n. pr. (May 31-1923) poleg vsakega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem davcem potekla naročnina. Posvetilo je pravilno, da se vam ne ustavi list.

RUDARSKA STAVKA V DRŽAVAH PENNSYLVANIA IN OHIO.

Zaključek gl. odbora. Delitev podpore stavkujočim in razni nepotrební prepíri pri delitvi podpore stavkujočim članom S. N. P. J.

Pri društvu šte. 54 S. N. P. J., pri katerem je Nace Zlemberger član, ni hotel nihče izmed Slovencev sprejeti mandata za omenjeno konferenco dne 22. februarja v Bellairju, O. Izvoljen je bil brat, ki se je očitno bahal, da je komunist. Društvo mu je dalo nalog, da se izvoli samo od pomočni odbor za stavkujoče rudarje. Tega pa ta delegat ni storil, ampak na konferenci je udrihal po Nace Zlembergerju in gl. odboru S. N. P. J. Društvo šte. 54 S. N. P. J. mu je dalo kasneje nezaupnico, ker se ni ravnal po inštrukcijah društva. Ta delegat je bil Albert Lučich, ki je imel dne 14. maja dopis v hrvaškem "Radniku" in ki je odpotoval v Rusijo. Bil je prvi, ki se je oglašil, da se zanj zalaga asessment iz sklada izrednih podpor in pri tem je naglašal, da Slovenska narodna podpora jednota to lahko stori, ker je milijonarka. Obenem je hujskal tudi druge, da se naj zgledajo za plačevanje asementa. Ko je Albert Lučich odpotoval v Rusijo, je pa zase in svojo družino plačal asessment za šest mesecev naprej. Preje ni imel denarja za asessment, ko je bilo treba vzeti potni list ga je pa imel toliko, da ga je lahko plačal, kar za šest mesecev naprej. Nace Zlemberger želi br. Lučichu veliko sreče, a obenem ga svari, ko bo tam, če bo tako delal, da ga bo imela čerka kmalu v svojih pesteh.

Nace Zlemberger pravi v svojem poročilu: "Ta element (to je Lučichove vrste) že zdaj študira, kako bi dobil večino na prihodnji konvenciji S. N. P. J. Bratje in sestre S. N. P. J., stojmo na straži, da ne pride jednota v roke provokatorjem in zgagarjem."

V mesecu maju je brat Nace Zlemberger še enkrat prejel ček za pet sto dolarjev in enkrat pa za tisoč dolarjev, nekaj pa od društev in klubov, kot je bilo objavljeno v številki 86 "Prosvete" in "Proletarcu." To vsoto je dal in razposlal društvenih tajnikom, da so jo razdelili po Zlembergerjevem navodilu. Tako je Nace Zlemberger nekako zadovoljil večino, hudi nanj so menda še na Neffsu. Nace Zlemberger je vsega skupaj prejel \$3,608.80, ako zraven prišteje še vsoto od J. R. Z. Stroškov je imel le \$26.10, ki jih je plačala jednota in ki so bili v resnici malenkostni, ker je obenem uravnal tudi druge zadeve jednote, ki jih je bilo treba rešiti pri društvih. V to je bil seveda pooblaščen.

Zdaj ima Nace Zlemberger še nekaj nad sto dolarjev na roki. O tej vsoti pravi sam: "Ako bi se še kdo oglašil, za katerega nisem vedel, da se nahaja v potrebi in dokaže, da je v potrebi, da mu lahko dam podporo."

K sklepu svojega poročila piše Nace Zlemberger uredništvu:

"To leto sem star šestdeset let, pa nikdar v svojem življenju nisem imel pri delavskih organizacijah tako težavnega dela kot zdaj: deliti podporo stavkarjem."

Dobro se spominjam stare Avstrije in paragrafa 21 proti kolportirju. Ko sem delal knjižice, letake, časnike in drugo čtivo, sem se moral skrivati pred šandari, ki so mi bili vedno za nogami, ker sem ob vsaki priložnosti kršil protikolportirski zakon, da vzbudim in navdušim delavce za obojodelitve iz menne sužnosti in jih pridobim za delavsko organizacijo in s njih napravim razredno zavestno delavsko borbo. Ampak to so danes sladki spomini na ta preganjanja, ki se mi zde malenkostna, ako jih primerjam s obekovanji in podtikanji, ki sem jih moral pretrpeti pri delitvi podpore stavkujočim zaradi hujkovanja od strani provokatorskega trasta.

Svojeemu največjemu nasprotniku ne privoščim tega, da bi ga tako obekovali in puvkali, kot so mene. Iz arca letim, da so delavski razmere v bodočnosti izboljšajo, da ne bo treba stavkarjem deliti milijardov.

En par čevljev in eno obleko sem pri tem delu raztrgal, vrh tega sem bil zaničevan in ogrovan v javnosti. Trpel in prenašal sem vse tisto, kar je šlo za moje tovariše—delavce in zavedajoč se, da kmalu pride le resnica na dan.

S sestrami Leufko Markon in Marijana Dernač v Neffsu, O. smo dolgo let živeli v prijateljstvu. Med nami ni bilo osebnega sovraštva, dokler ni provokatorski trst prišel članom S. N. P. J. ponudil pokvarjenega komunizma. Ker vem, da sta sestri pod silnim pritiskom provokatorskega trasta končno podlegli in da sta, zapeljani, odpušteni vse in jim podam svojo desno v spravo. Svetujem njima, da naj se odtrgata od provokatorskega vpliva, ker je komunistična diktatura, vedno le diktatura, diktatura pa ne more prinesti delavcem drugega kot spore in prepire. Apelliram na nju, naj bodo za zavedni borilci in svetlo vsa delavstva.

Provokatorsko delo, ki je bilo na umetni način zaneseno v vrste članov S. N. P. J., je pokazalo, da vsa odgovornost pade na provokatorski trst, da so slovenski delavci postali mladi in priproki za štrajkarske.

Kmalu se par besed odzvanja in odzvanja, letim in odzvanja, rojakom in rojakinjam v Zdravstvenih državah, ki so nam razdajem v štirinajstmesniški stiski prišli na pomoč z denarjem in obliko, ker ste nage obliki, lačne nastitili. Za vaše planirano delo, ki ne ostane nikdar porabljen, se vam najljubše zahvalim v imenu stavkarjev iz globljine arca, kakor tudi vsem nabiravcem za njih trud in delo. Zahvalim se tudi vsem tistim, ki so mi šli na roko pri delitvi podpore, da je bila podpore pravilno razdeljena v višjem delu države Ohio.—Nace Zlemberger."

(Konec.)

Drugi Subijev koncert v Chicago: Sužnost šumskih delavcev v tropskih krajih

Vsaj petdesetodstotno manj efekta je imel drugi Subijev koncert, ki je bil proizvajan preteklo nedeljo v dvorani slov. farne škole v Chicago, kot ga je napravil njegov prvi nastop v dvorani SNPJ dne 29. aprila. Nedeljski koncert ni bil niti senca, kar je bil prvi. Vzrokov ni iskati v pevstvu-umetniku; iskati jih je v nerodnih okoliščinah.

Prvič, dvorana je zelo, zelo neprikladna za alične koncerte. Nizek strop, vsepolno oken, ki so bila odprta, zunaj pa trušči in pokanje motorjev in raketov, kot bi bil 4. julij. Drugič, publika: Velika večina prisotnih je pokazala, da se dolgo ne bo zrela za alične koncerte. Prerivanje semintja, brezpomembno smejanje, govorjenje, premikanje s stola na stol, dranje istih — vse to je izgledalo kot bi se človek, ki je prišel na koncert našega slavka, da uživa, znašel v pivnici, ne pa v koncertni dvorani, v kateri je vladala — bogme — hlevska atmosfera. Tretjič, jokanje otrok, prenašanje dece ven in nazaj, ko se je malo umirila. Skratka, bil je to pravi karneval. Kako naj človek sledi in uživa program? Take izredne nerodnosti ne motijo samo poslušalca, pač pa, kar je še bolj izredno nerodno od strani vodstva, motijo tudi pevca samega.

In četrtič: operni pevec Subelj ni imel tiste kooperacije v spremljanju glasovirja, kot je je zaslužil vsaj toliko kot je je imel v SNPJ dvorani, ko ga je spremljal neki Čeh. Spremljanje je bilo, pravim, tako lepo mehanično vse skozi in tako dopolnjeno avtomatično, da ni dalo nikakega življenja, temveč je še pevska motilo. Na povrh: Oder neokusno prenasal s "palma-mi"; scenerija odblijače tepoče. Ljubko dekletce je pevu med deklamiranjem podarilo šopek krasnih rož, pa je neki možakar moško prijedral ter jih odnesel za kulise, mesto da bi jih postavil na glasovir ali kam drugam na odrske deske.

V takem ozračju naj uživa človek našo lepo slovensko pesem, ki nam jo izraža naš slavček! Prvo vrsto slaba akustika v dvorani, izredno velik nemir in ropotanje, na površ pa še tako izborni mehanični nabijanje po glasovirskih tipkah! Izvrstna kombinacija! Bariton Subelj si je pač zaslužil boljše. Človek, ki je alial njegov prvi koncert v Chicago, se naslajal in zajemal, kot še nikdar v življenju, pa pride na karnevalski koncert neugnanne mase, ki bi morala imeti vsaj par rediteljev v dvorani, da bi jo držali tiho in mirno. Pokvarili so mi ves večer in človeka se poprime naj in ard, ker naredi iz koncerta "domačo zabavo" in insult na pevca.

Na vstopnicah sem tudi opazil reklamo slovenskega odvetnika Lauricha, ki bi ne smela imeti mesta na vstopnicah umetniškega koncerta. Takšna nerodna ravnanja, kakor tudi oznanjevanje prodajanja številč z odra na koncertu, naredi stvar "cheap". Vedatvo bi moralo vedeti, kaj spada in kaj ne spada k stvari.

Vtla in nad vas pričakovanja velikanstvo uživanje, ki sem ga arkal na prvem koncertu našega pevca - umetnika, me je pri nedeljskem koncertu silili, da sem protestiral proti nedeljskemu kravalu v dvorani. Naj še pri-pomnim, da tudi v SNPJ dvorani so nekatere osebe paradirale po dvorani, ko jih je bilo naj-manj potreba, niti niso imele najmanjšega opravka, pa so bile kazale in smešno plaskale kot kakšni klavni, ker mislijo, da je bil koncert njihov, a so bile tako redke, da jih nikakor ne morem primerjati nedeljskemu hrupu.

L. R.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

South Fork, Pa. — A. R. — Vašemu dopisu ste pozabili priložiti konec in podpis. Pošljite oboje, da priobčimo. Pozdrav!

Panameriška železnica ima namen služiti izkoriščanju in opustošenju tropskih šum.

Washington, D. C. — Mednarodna strokovna organizacija lesnih delavcev je izdala knjižico v angleškem, španskem, francoskem, nemškem in danskem jeziku o razmerah v lesnih taboriščih v šumah Brazilije, Argentinije in Holandske Sumatre. Ta brošura spominja čitatelja na strahote in izkoriščanje domačinov v kavčukovih šumah ob reki Amazonki v interesu njih britaskih izkoriščevalcev. Mednarodna strokovna organizacija lesnih delavcev je napravila s to knjižico prvi korak, da se izboljšajo življenske razmere vseh delavcev v lesni industriji.

Ameriški kapitalisti, ki so vložili svoj denar v lesna podjetja v Južni Ameriki, Holandski Vzhodni Indiji, bodo čitali z zanimanjem prve strani te knjižice.

Knjižica razpravlja o svobodi šumskih in lesnih delavcev v Ameriki in Evropi in pravi, da kitajskim lesnim delavcem, ki delajo v močvirnatih šumah na Sumatri ali šumskih delavcem v Argentiniji, ni dovoljeno pustiti dela, kadar hočejo. Tako se go di tudi izseljeniku, ki je zašel v šume v Braziliji. Ti siromaki, ki so zašli v teh deželah med šumske delavce, se ne morejo več rešiti tega dela. Proti organiziranju teh delavcev so strašne in velike potežkoče. Edini način, da se jim pomaga, je ta, da se napravi pritisk na apatične vlade, da se zavzamejo za te nesrečnike.

Bogat Kitajec na Sumatri izkorišča svoje rojake, ki umrjejo vai v taboriščih. Uprava skrbi, da so vedno zadolženi, edina pot zanje za beg je odprta v džunglo, katero čuvajo tigri in strupene kače. V Argentiniji so kreolski kapitalisti, ki s pomočjo britanskega kapitala izkoriščajo Indijance. V Braziliji pa mednarodni kapital izkorišča šumske delavce. Šumske delavce izvajajo v brazilске šume s praviljicami o lepih prilikah, da človek postane hitro bogat.

Panameriška železnica, ki naj bi merila deset tisoč milj in bi vezala Severno in Južno Ameriko, nima v resnici drugega namena, kakor da se opustošijo tropske šume, da se hitro izkoristijo vse prilike za pridobivanje kavčuka in raznega olja.

Delavcem v tropskih šumah primanjkuje vsega potrebnega. Pa tudi v Argentiniji ni nič boljše. Ti delavci nimajo dobre pitne vode, skoraj nobene zdravniške pomoči, bivališča so primitivna in v slabem stanju. Skoraj 70 odstotkov teh delavcev ne zna pisati in čitati. Ženitbe so skoraj nepoznana stvar med njimi. Ti delavci navadno umrjejo, preden dosežejo pet in štirideseto leto. Vlada je korumpirana. Podjetniki goljufajo delavce za precejšnji del njih mezde. Kadar so volitve, tedaj nalože delavce na vozove za prevažanje živine.

Izročje jim glasovnice, ki so znamenovane za vladne kandidate, ki jih zopet podpirajo lesne družbe, da v zahvalo živajo za-ščitno. Zadnji unijski organizator, ki je prišel, da organizira argentinske šumske delavce, je bil hitro bo nedolžnem obtožen umora in obsojen na pet in dvajset let ječe.

Razmere v brazilskih šumskih taboriščih se ločijo v toliko, da so še slabše. Tu jih ne zna čitati in pisati 85 odstotkov delavcev. Vlada potroši veliko denarja za vabljenje tujih delavcev v Brazilijo. Kadar pa pridejo, ne dobe dela, dokler se ne pogreznejo tako daleč, da postanejo šumski delavci. Delavske unije se potlačijo z vojaštvom in policijo.

Poročilo pravi, da so delavske in življenske razmere šumskih delavcev v teh deželah gnile skoz in skoz.

Narodna politična konvencija na delu

Narodna konvencija (National Convention) ameriške politične stranke ima dve svrhi: sprejeti proglaš o načelih, naziranjih in praktičnih predlogih stranke, skratka volilni program, in izbrati kandidata za predsednika in podpredsednika Združenih držav.

Od 1. 1800 ljudstvo izbira predsednika, dasi ustava določa indirektno volitev istega potom predsedniških volilnih moč (elektorjev). Vsaka država izvoli toliko elektorjev, kolikor ima predstavnikov v kongresu. Formalno torej ljudstvo na dan volitve ne izvoli predsednika, marveč elektorje, ki naj zanj glasujejo. Dejanski pa stranke imenujejo svoje predsedniške kandidate, volilci glasujejo za kandidate, ki ali one stranke in izvolitev elektorjev je postala le gola formalizeta, kajti oni oddajo svoj glas onemu kandidatu, v kogar listi so bili izvoljeni. Kdo naj bo elektor te ali one stranke, določa državna konvencija dotične stranke. Ker ti elektorji le predstavljajo, koliko glasov je poedinna država oddala za tega ali onega kandidata, in so primorani glasovati za svojega strankinega kandidata, se predsednik in podpredsednik Združenih držav dejanski izbira potom splošnega glasovanja volilcev. Vsaka skupina elektorjev enostavno predstavlja kandidata dotične stranke.

Ta posebnost ameriškega političnega sistema razjasnjuje, zakaj so nacionalne politične konvencije tolike važnosti. Le volilni dan sam, ko ljudstvo izbira izmed kandidatov posameznih strank, je večje važnosti v politični kampanji.

Doba pred konvencijo.

Ze mnogo pred sestankom narodnih konvencij je začela agitacija (boom) za enega ali več mogočih kandidatov te ali one stranke. Letos smo doživeli živahen "boom" za tako demokratične favorite kot sta guvernator Alfred Smith in senator Jim Reed oziroma za republikanske favorite Herbert Hoover, podpredsednika Dawes in druge. Pristaši istih so poskrbeli za potrebno propagando, obelodanjenje njihovih životopisov, organiziranje odborov za agitacijo v njihovo korist itd.

Oni, ki se potegujejo, da bi jih stranka imenovala svojim predsedniškim kandidatom, moremo deliti v tri vrste: "Favorite sons", "Dark horses" in "Favorite sons". Ti izrazi so precej popularni v časopisnih vesteh tekom predsedniške kampanje. "Favorite" (priljubljenec) je navadno kak dobro znani politični prvak, ki ima pristaše po vsej deželi ali vsaj iz večjega dela iste. To utegne biti kak federalni senator z dolgoletno službo, katerega ime je vsakemu znano, ali pa kak popularni državnik ali pravdnik. Pokojni Theodore Roosevelt je bil tipičen favorit na republikanskih konvencijah. Izraz "dark horse" (črni konj) se rabi za osebo, ki ni široko znana in ki utegne biti izbrana za predsedniškega kandidata, ako nihče izmed favoritov ni mogel biti izbran. Dogaja se čisto v takih slučajih, kadar se dva favorita borita za nominacijo, da izberejo kompromisnega kandidata, ki utegne biti kak "dark horse". Nominacija takega je presenečenje za vse deželo. Nominacija Woodrow Wilsona 1. 1912 in Warren Hardinga 1. 1920 je prišla na tak način. "Favorite sons" je izraz, ki označuje kandidata, ki je v svoji lastni državi jako priljubljen. Glasoviti klic na newyorški narodni konvenciji 1. 1924 "Alabama oddaje svojih 24 glasov Underwoodu," kar je načelnik alabamske konvencije ponovil pri trideset in več glasovanjih, dokler se ni pojavil sigurni zmagovalac, tipično opisuje udanost lokalnih delegatov za svoje "favorite sons" ali "domače sinove".

Štiri do pet dni pred otvoritvijo konvencije začnejo delegatje prihajati v mesto konvencije (Convention City). Mnogov tisočev političarjev, novinarjev in izletnikov napolni najzadnji koteček v vsakem hotelu. Dele-

gacije posameznih držav se posvetujejo in delajo načrto skupaj z drugimi, kako naj si zagotovijo uspeh svojih teženj.

Postopanje na narodni konvenciji.

Zbor otvarja predsednik narodnega odbora stranke. Dvorana, ki je prostorna in dosti-krat drži petstaj tisoč ali več ljudi, je nabito polna. Razun delegatov, njihovih namestnikov in njihovih žen skupijo se političarji iz vseh držav, senatorji in poslanci iz Washingtona, žurnalisti in reporterji in masa drugih partizanov. Zastave poedinih držav, narodne zastave, znaki in gumbi favoriziranih kandidatov so povsod na izvid. Godba igra popularne arije in gledalci pozdravljajo vsako odlično osebo, ko vstopi v dvorano.

Izven konvenčne dvorane, po vsej deželi, mnogo tisoč ljudi priključuje konvenciji na svojih radio-aparatih. Mikrofon so bili prvič postavljeni v konvenciji 1. 1924.

Dnevi red konvencije začne z otvoritvenim govorom (key-note speech) začasnega predsedatelja, ki ima poudarjati uspehe stranke od poslednje konvencije in naglašati tekoče probleme, ki stojijo pred stranko. Ta govor vedno vsebuje tudi kritiko nasprotnih večje politične stranke.

Volilni program. Glasovanje za kandidata.

Izvoli se posebni odbor, ki naj izdela in predloži volilni program (platform). Ta obstoja iz vrste resolucij o važnejših političnih in socialnih problemih, ki se nazivajo "planks" (deske). Ker v isti stranki utegne biti več fakcij, se program navadno formulira tako, da se zadovolji vsem grupam. Navadno se ta program odobri, dasi je bilo slučajev, da se je o posameznih resolucijah povedla ostra borba med posameznimi skupinami in državnimi delegacijami. ("Platform") pomenja pravzaprav stojšče ali oder zgrajen od desk. Radi tega se posamezne točke programa zovejo "planks".

Nato sledi imenovanje kandidatov. Predsedništvo poziva države po abecednem redu, ko pride red na državo, kateri kak aspirant za nominacijo pripada, uvašen delegat stopi na oder in v hvalepolnem govoru predloži dotičnega kandidata. Drug delegat podpore nominacijo. Potem se nadaljuje s pozivom držav, dokler se niso vse države odzvale in so vsi aspiranti predloženi. Povprečno je kakih sedem ali osem teh predloženih kandidatov. S tem je konvencija prišla do zadnje točke programa, do glasovanja za predsedniške kandidate.

Glasovanje se vrši tako-le: Tajnik konvencije poziva imena držav, začneši z Alabamo in dovršivši z Wyoming. Ko pokliče ime države, načelnik dotične državne delegacije izjavi, kako je delegacija njegove države glasovala. Nato se sestavajo glasovi in proglaš izid. Na republikanski konvenciji mora kandidat dobiti nadpolovično večino, da se proglasi predsedniškim kandidatom stranke. Na demokratični konvenciji pa se zahteva dvotretninska večina za nominacijo. Tradicija obstoja, da po zmagi kakakega kandidata vse druge skupine umaknejo svoje manjšinske kandidate in vsa konvencija enoglasno potrdi izvolitev zmagovitega kandidata.

Glasovanje se ponovi, dokler kak kandidat ne dobi potrebne večine. Eno glasovanje sledi za drugim, dokler ne pride do "break" (preloma), ko slabše fakcije opustijo manjše kandidate in se pridružujejo enemu izmed poglavitnih kandidatov. Kakšenkrat ta "break nastopi z neodoljivo silo; ena delegacija za drugo preskoči k dozdnevemu zmagovalcu; premaganci vržejo proč svoje embleme in znake in pridružujejo se vzklikajočim zmagovalcem. To se imenuje "stampede" (divji naval) in je trenotek nepopisnega razburjenja.

Konvencija na to pristopi k izvolitvi podpredsedniškega kandidata in s tem je delo konvencije dovršeno.

Utegne se zgoditi, da se pristaši premaganega kandidata nočejo pokoriti strankini disciplini in se odcepijo. Tak upor proti stranki se imenuje "bolt". More priti do razkola v stranki, na kar nastane strastna in razburjena volilna kampanja. Glasoviti "bolt" je bil oni pristaev pokojnega Roosevelta na republikanski konvenciji 1. 1912. Prišlo je do ustavitve "tretje" stranke, ki je vedno dogodek historične važnosti v ameriškem političnem življenju. Ali taki "bolts" so redka stvar. Navadno se nasprotni fakcije udajejo in izvoljen kandidat postane kandidat celokupne stranke, podprti od vseh fakcij v stranki. FLIS.

OPAZOVANJA

Italijanski škof moli.

Medtem ko se je te dni bladna belina visokega severnega tečaja pobratila s italijanskim križem in nosilci križa, tako pobratila, da jih ne pusti od sebe, so fašistovski generali v uniformi in ornatu izustili nov pronunciamiento.

Zadrski škof je — kakor sporoča brzojavka — zložil nov očenáš. Brzojavka je pojasnila, da je mož ne samo dostojanstvenik italijanske cerkve, pač pa tudi velik apostol fašizma. To je v redu. Glavi italijanske cerkve je sicer malo tesno pri srcu, ker vlečejo njegovo "vesoljno" za robove in rep v vinograd Mussolinijev, a kaj se če. Tako je po svetovni vojni, ko se svet podira...

Škof v Zadru je spesnil nov očenáš — ali pa je revidiral starega — ki se zdaj glasi: "Oče naš, ki si v nebesih, daj nam danes našo Dalmacijo itd." Če kdo misli, da je to šala, mora vedeti, da italijanski škof je ne poznajo šale — kakor je ne pozna Jehova, ki je v nekem slučaju pokončal vse do sedmega kolena. Ako zadrski škof izmoli tak očenáš v cerkvi, ki je polna fašistov, tedaj to ni več šala. Tudi najzankirnejši župnik vam lahko pove, da kdor moli, ne moli za šalo.

Italijanska cerkev torej prosi Boga, naj da Dalmacijo Italiji. Da li bo uslišana, ne vem. Nekdo — ki pa se morda le šali — je povedal, da je Italija zelo favorizirana. Italijani imajo prvo klop v nebesih. Imajo tudi veliko krdelo svetnikov in svetnic, in če se vsi ti spravijo na stran zadrškega škofa, good-by Dalmacija!

Naša brezverska pamet lahko smatra vse to za grobo šalo, vendar si ne more kaj, da si ne bi privoščila onih jugoslovanskih siromakov, ki se trgajo na dvoje med italijansko cerkvijo in domovino. Navduševati se za italijansko cerkev in jugoslovansko domovino je dandane bolj težko; na zunaj se lahko pokima tako in tako, ali na dnu arca nekaj ni prav. Jugoslovanski pristaši italijanske cerkve se morda danes ali jutri razkačijo in javno pošljejo Bogu apel: "Pusti nam Dalmacijo in zraven nam daj Reko, Gorico in Trst!" Italijanskim škofom pa bo to blasfemija in — lahko se nekaj zgodi. Kriza je res velika.

Gospodje, ki se igrajo demokrate v Jugoslaviji, vidijo izhod iz te krize: jugoslovanski verniki se naj oklenejo jugoslovanske cerkve in čast domovine — in svetega Nikole — bo rešena. Potem bodo škofje na obeh straneh meje lahko brez skrbi bombardirali nebeškega očeta vsako nedeljo z novim očenášem — in Jehova bo še bolj gluha kot je bil doslej.

Naj bo kakor hoče, smešno bi bilo do Boga — če bi ljudje ne trpeli.

P. S. — Nedolgo tega je bilo tukaj rečeno, da se naj brigajo za Dalmacijo predvsem oni, ki so tam, namreč v Jugoslaviji. Amerika se že ne bo brigala in briga ameriških Slovencev za leže baš toliko kot novi očenáš zadrškega škofa. Gospod Trunk se ne strinja s tem in nas imenuje verske in narodne odpadnike. Dokler g. Trunk ne predloži detajliranega načrta, ki pove, kaj nam je storiti, da rešimo Dalmacijo iz krempljev zadrškega škofa in Mussolinija, smatram njegov izbruh za grobo korotansko šalo. Ali se moramo mi v Ameriki bolj brigati kot jugoslovanska vlada?

plini in se odcepijo. Tak upor proti stranki se imenuje "bolt". More priti do razkola v stranki, na kar nastane strastna in razburjena volilna kampanja. Glasoviti "bolt" je bil oni pristaev pokojnega Roosevelta na republikanski konvenciji 1. 1912. Prišlo je do ustavitve "tretje" stranke, ki je vedno dogodek historične važnosti v ameriškem političnem življenju. Ali taki "bolts" so redka stvar. Navadno se nasprotni fakcije udajejo in izvoljen kandidat postane kandidat celokupne stranke, podprti od vseh fakcij v stranki. FLIS.

(Po predavanju prof. Miljkova na Čikaški univerzi dne 1. junija.—A. Kobal.)

POZOR SLOVENKE!

Nudi se izvrsten dom za
bro slovensko gospodinjjo.
sem sam, srednje starosti in
mam nekaj denarja. Tudi vd
z enim otrokom ni izvzeta.
lim žensko v starosti 25
let. Sprejmejo se samo re
ponudbe. Vsa pisma je nash
ti na naslov: Frank Ro
2657 S. Lawndale Ave., Ch
go, Ill.—(Adv.)

**Slabega zdravia in nerv
na, ni mogla spati.**

Mrs. T. B. Reed, Hatfield, Ark., je
velik Nuga-Tone tako olajšana, da je
izdelovalcem tega zdravila slednje:
"Nobeliše zdravilo, kar sem jih še ne
bila sem boljšana in nemogoča opre
hata dela. Bila sem nervozna in po
slobo mogla spati: vsak čum me je
srdil. Sedaj je moje zdravje boljšo,
sem nervozna in lahko mirno spin.
sem dovolj prebavljivi Nuga-Tone."

Več kot milijon ljudi, med in brez
dolgega velično pomoč potom tega iz
v razni in sredstva na trgu, ki bi
pomagalo proti slabemu tugu, nepre
st, plinim in neuredni čustoda, kronične
pruži, nerodni ledvici in mehurja, glav
boleči tede in moči, ter slidenim bole
nim Nuga-Tone. Ako ste boljšani ali
hodi, tedaj bi morali izvesti Nuga-Tone.
daje se v trgovinah s zdravili. Ako va
trgovca ne more s njimi utresti, me
da val go naroči od zalagatelja s zdr
(Adv.)

Agitirajte za "Prosveto"

VELIKI PIKNIK

za prirediti

S. K. J., Federal, Pa.

Prizadevajo, pojasniti masi: av-
je načrte in delo se vrši z uspe-
hi. Olajšano je tudi, ker izgi-
njo ekstremi na levi in desni
med emigrirali.

Se več olajšave pri delu za-
svobodno rusko republiko pa na-
pravila sovjetska vlada sama.
Dešno krilo z Kaleninom in Ry-
kovom ter drugimi intelektualci
sicer nima odločnih osebnosti
kakor je Stalin, toda s svojo iz-
obraževalno taktiko počasi dobi-
va prestiž. Na te sile v Rusiji
ter na izseljene izobražence je
torej računati, da v bodoče s si-
stematičnim pripravljanjem ru-
skih množic uvede v Rusiji nov
svobodnejši in stanovitnejši dru-
žabni red.

ŠEST DNI PREKO OCEANA
Načrtujejo in načrti zgodna pot za
potovanje na evropske poroke:
NO DE FRANCE - 6. junija, 29. junija
(Ob polnoči.)
FRANCE, 15. jun. - 6. julija
(Ob polnoči.)
PARIS, 22. junija - 15. julija
(Ob polnoči.)
Načrtujejo pot po sedenju. Vozovi je-
so posredni kabini s vsemi modernimi
udobnostmi. — Pijade in slavn francos-
ke kuhinje. Izredno nizke cene.

Preizkušeno, hitrograjsko
vozništvo, izredno opremljeno ali
FRENCH LINE
215 N. Michigan Ave.
Chicago, Ill.

RISKI SLOVENC!—izvrstna krasna knjiga, obse-
na, trdo vezana, vredna svoje cene, stane.....

ENSKO-ANGLŠKA SLOVNICA—selo poučna in
smisljiva knjiga za učenje angleščine, s dodatkom raz-
nih informacij, stane samo.....

NO BIOGENEZIJE—tolmaki naravnih zakonov in epika
knjiga in katere samorete črpali mnogo naukov za t-
dolevno dobro.....

RAV MALAVENTURA—V KABARETU—smisljiva pov-
jenja ameriških frančiskanov, in dolživljaj rojaka, iz-
polnjena s slikami.....

DALCI—resnična povest in prava ilustracija doleaj sk-
a življenja slovenskih delavcev v Ameriki.....

IE HIGGINS—krasna povest, ki jo je episal slovit-
i pisatelj Upton Sinclair, poslovelni pa Ivan Melek.....

NIK S REDNE KONVENCIJE S. N. P. J., 232 stran-
vezana, stane samo.....

TENICA—drama v treh dejanjih s prologom in epi-
neško vezana, stane samo.....

ORMATOR—knjižica s vsami potrebnimi podatki o
J.—selo priporočljiva za štane—stane samo.....

Vse knjige skupaj vam polijame za \$7.00.

Polite ponje naj.

KNJIZEVNA MATICA S. N. P. J.

2557 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTRENA POJASNILA